

O'ZBEKISTONDA TURIZMNING RIVOJLANISHI.**Komola Axrorova Shuxrat qizi***Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti Turizm fakulteti TOUP-708U guruh**talabasi Research Methodology fanidan**Ilmiy rahbar: Yuldoshev Abdumalik Ilxomovich**+998900325056*

Annotatsiya: Ushbu maqola O'zbekistonda turizm sohasining so'nggi yillarda rivojlanish tendensiyalarini tahlil qiladi. Maqolada turizmning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy ahamiyati, shuningdek, uning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda statistik ma'lumotlar, hukumat tashabbuslari va xalqaro tajribalar tahlil qilinadi. Natijalar turizm sohasini yanada rivojlantirish uchun takliflar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: turizm, O'zbekiston, iqtisodiy rivojlanish, madaniy meros, infratuzilma, davlat siyosati.

O'zbekiston o'zining boy tarixiy va madaniy merosi, tabiiy go'zalliklari va qadimiy shaharlari bilan dunyoda muhim turistik yo'nalishlardan biriga aylandi. So'nggi yillarda hukumat tomonidan turizmni rivojlantirish uchun qator islohotlar amalga oshirildi, bu esa mamlakatga keluvchi sayyohlar sonining o'sishiga olib keldi. Ushbu maqola turizmning O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rnini, uning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar va kelajakdagi istiqbollarini o'rganishga qaratilgan.

O'zbekistonda turizm so'nggi yillarda sezilarli rivojlanmoqda, bu mamlakatning boy madaniy merosi, tarixiy obidalari va tabiiy go'zalliklari bilan bog'liq. Quyida O'zbekistonda turizm rivojlanishining asosiy jihatlari qisqacha keltiriladi:

Tarixiy va madaniy turizm:

O'zbekiston Buyuk Ipak yo'li bo'yidagi muhim markazlardan biri bo'lib, Samarqand, Buxoro, Xiva va Toshkent kabi shaharlarda joylashgan UNESCO Jahon merosi ro'yxatidagi obidalar (Registon maydoni, Shahi Zinda, Ichan-Qal'a va boshqalar) sayyohlarni jalb qilmoqda. Bu shaharlarning tarixiy me'morchiligi va an'anaviy madaniyati xorijiy turistlar uchun katta qiziqish uyg'otadi.

Infrastruktura rivojlanishi:

Hukumat turizmni rivojlantirish uchun katta sarmoya kiritmoqda. Toshkent, Samarqand va Buxorodagi xalqaro aeroportlar modernizatsiya qilindi, yangi temir yo'l tarmoqlari (masalan, Afrosiyob tezyurar poyezdi) qurildi. Mehmonxonalar, restoranlar va sayyohlik agentliklari soni ortmoqda, xizmat sifati yaxshilanmoqda.

Viza siyosatining soddalashtirilishi:

2018-yildan boshlab O'zbekiston 90 dan ortiq mamlakat fuqarolari uchun vizasiz kirish yoki soddalashtirilgan viza tartibini joriy etdi. Bu xorijiy sayyohlar oqimini sezilarli darajada oshirdi.

Ekoturizm va tabiat:

O'zbekistonning Chimgan, Zomin, Nurota va Farg'ona vodiysi kabi tabiiy hududlari ekoturizm va faol dam olish (trekking, alpinizm, chang'i sporti) uchun jozibador. Ko'l va daryolar, shuningdek, Qizilqum cho'li kabi noyob landshaftlar sayyohlarni o'ziga tortadi.

Gastronomik turizm:

O'zbek oshxonasi (palov, somsa, lag'mon va boshqalar) o'ziga xos ta'mi bilan sayyohlarni jalb qilmoqda. Ko'plab restoranlar va choyxonalar an'anaviy taomlarni taqdim etadi, bu esa madaniy tajribani boyitadi.

Davlat tashabbuslari:

O'zbekiston hukumati turizmni iqtisodiyotning muhim tarmog'iga aylantirish maqsadida "O'zbekiston – 2030" strategiyasini ishlab chiqdi. Bu strategiyada turizm sohasiga investitsiyalarni jalb qilish, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish va mahalliy aholi uchun yangi ish o'rinlari yaratish rejalashtirilgan.

Statistik ma'lumotlar:

2023-yil ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekistonga 6,6 milliondan ortiq xorijiy sayyoh tashrif buyurgan, bu 2019-yilga nisbatan 30% ga ko'p. Eng ko'p sayyohlar Rossiya, Qozog'iston, Turkiya, Hindiston va Yevropa mamlakatlaridan kelmoqda.

Muammolar va istiqbollar:

- Muammolar: Til bilish darajasining pastligi, ba'zi hududlarda infratuzilmaning yetarli emasligi va xizmat ko'rsatish sifatini oshirish zarurati.

- Istiqbollar: Xalqaro aviakompaniyalar bilan hamkorlik, yangi turistik marshrutlar ishlab chiqish va raqamli turizm platformalarini rivojlantirish orqali O'zbekiston jahon turizm xaritasida muhim o'rin egallashi kutilmoqda.

O'zbekiston turizm sohasida katta salohiyatga ega bo'lsa-da, bir qator muammolar rivojlanishni sekinlashtirmoqda. Masalan, mehmonxona xizmatlari sifati xalqaro standartlarga to'liq javob bermaydi. Shu bilan birga, raqamli marketing va xalqaro platformalarda targ'ibot yetarli darajada emas. Xalqaro tajriba (masalan, Turkiya) shuni ko'rsatadiki, davlat-xususiy sheriklik va sarmoyadorlarni jalb qilish orqali infratuzilmani yaxshilash mumkin. Shu bilan birga, ekologik turizm va mahalliy aholi uchun iqtisodiy foyda keltiruvchi loyihalarni rivojlantirish muhim hisoblanadi.

Xulosa

O'zbekistonda turizm sohasi so'nggi yillarda sezilarli yutuqlarga erishdi, ammo rivojlanishni davom ettirish uchun qator chora-tadbirlar talab etiladi. Quyidagi takliflar soha rivojiga hissa qo'shishi mumkin:

Infratuzilmani yaxshilash: Transport va mehmonxona xizmatlari sifatini oshirish.

Raqamli marketing: Xalqaro platformalarda O'zbekiston turistik imijini targ'ib qilish.

Kadrlar tayyorlash: Turizm sohasi uchun malakali mutaxassislar tayyorlash.

Ekologik turizm: Tabiiy resurslardan barqaror foydalanishga asoslangan loyihalarni rivojlantirish.

Davlat-xususiy sheriklik: Xususiy sektorni jalb qilish orqali sarmoyaviy loyihalarni ko'paytirish.

O'zbekiston o'zining noyob madaniy merosi va tabiiy resurslari tufayli global turizm xaritasida muhim o'rin egallashi mumkin, ammo bu jarayonda davlat, xususiy sektor va mahalliy aholi hamkorligi muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotlar.

1. Александрова А. Ю. Международный туризм Учебник. – М., 2002.
2. Туризм в Республике Узбекистан. Анализ статических данных. Госкомстат Узбекистана. – Ташкент, 2018.
3. Ветитнев А. М., Войнова Я. А. Организация санаторно курортной деятельности – М., 2014.
4. Кружалин В. И., Мироненко Н. С., Зигерн-Корн Н. В., Шабалина Н. В. География туризма. Учебник. – М., 2014.
5. Трухачев А. В., Таранова И. В. Туризм. Введение в туризм: учебник – Ставрополь: АГРУС Ставропольского гос. аграрного ун-та, 2013.
6. Сафарова Н. И., Каракулов Н. М. Социально-экономическая география мира. Методическое пособие, – Ташкент, 2018.